

www.ketab.ir

طلاق قضایی با مطالعه در حقوق فرانسه

وحیده مسعود نیارق

سرشناسه	:	مسعود نیارق، وحیده، ۱۳۵۷-
عنوان و نام پدیدآور	:	طلاق قضایی با مطالعه در حقوق فرانسه / وحیده مسعودنیارق.
مشخصات نشر	:	اردبیل: انتشارات محقق اردبیلی، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	:	۹۴ ص.
شابک	:	۳۰۰۰۰۰ ریال ۶-۸۲۱-۳۴۴-۶۰۰-۹۷۸:
وضعیت فهرست نویسی	:	فیفا
یادداشت	:	کتابنامه: ص. ۹۱ - ۹۴.
موضوع	:	طلاق -- ایران. Divorce -- Iran طلاق -- فرانسه Divorce -- France طلاق -- مطالعات تطبیقی Divorce -- Comparative studies طلاق -- قوانین و مقررات -- ایران Divorce -- Law and legislation -- Iran طلاق -- قوانین و مقررات -- فرانسه Divorce -- Law and legislation - - France
رده بندی کنگره	:	۵۶/HQ۹۲۲
رده بندی دیویی	:	۸۹۰۹۵۵/۳۰۶
شماره کتابشناسی ملی	:	۸۶۵۹۴۳۵
اطلاعات رکورد کتابشناسی	:	نیپا

نام کتاب: طلاق قضایی با مطالعه در حقوق فرانسه

تألیف: وحیده مسعود نیارق

ناشر: انتشارات محقق اردبیلی

لیتوگرافی، چاپ، و صحافی: فروغ

شابک: ۶-۸۲۱-۳۴۴-۹۷۸-۶۰۰

شمارگان: ۱۰۰۰

قیمت: ۳۰۰۰۰۰ نوبت چاپ: اول ۱۴۰۰

آدرس: اردبیل - سه راه دانش، بازار معطری، طبقه فوقانی، پلاک ۸
تلفن: ۰۴۵-۳۳۲۴۰۰۸۱

مقدمه:

۹

فصل اول: کلیات (تعاریف، مفاهیم، تاریخچه)

۱۶	۱-۱ تعریف و مفهوم طلاق
۱۷	۱-۲ - تاریخچه طلاق در ایران
۱۷	۱-۲-۱ - ایران باستان.....
۱۸	۱-۲-۲ - طلاق بعد از اسلام در ایران.....
۲۲	۱-۳ - جایگاه طلاق در اسلام:
۲۲	۱-۴ - اختیار طلاق:
۲۵	۱-۵ - ارکان طلاق:
۲۶	۱-۶ - اقسام طلاق
۲۶	۱-۶-۱ - طلاق حرام.....
۲۷	۱-۶-۲ - طلاق مکروه.....
۲۷	۱-۶-۳ - طلاق واجب.....
۲۷	۱-۶-۴ - طلاق سنت
۲۷	۱-۶-۴-۱ - طلاق باین.....
۲۸	۱-۶-۴-۲ - طلاق رجعی.....
۲۸	۱-۶-۴-۳ - طلاق عده.....
۲۹	۱-۷ - تفاوت طلاق قضایی و غیر قضایی
	فصل دوم: طلاق قضایی در ایران و فرانسه
۳۲	۲-۱-۱ - طلاق قضایی در ایران (تعریف و مفهوم).....

۳۵	۲-۱-۲- دلیل عقلی طلاق قضایی
۳۶	۲-۱-۳- تاریخچه‌ی طلاق قضایی
۳۶	۲-۱-۳-۱- طلاق قضایی در فقه
۳۷	۲-۱-۳-۲- طلاق قضایی در قوانین موضوعه
۳۹	۲-۱-۴- ماهیت طلاق قضایی
۴۳	۲-۱-۵- آثار رجعی یا باین بودن طلاق قضایی
۴۴	۲-۱-۶- علل و انواع طلاق قضایی
۴۴	۲-۱-۶-۱- طلاق به علت ترک انفاق
۴۵	۲-۱-۶-۱-۱- استنکاف از پرداختن نفقه
۴۶	۲-۱-۶-۱-۲- عجز از پرداخت نفقه
۴۶	۲-۱-۶-۱-۳- عجز سابق بر عقد
۴۷	۲-۱-۶-۱-۴- عجز لاحق بر عقد
۴۷	۲-۱-۶-۲- غایب مفقودالار بودن شوهر
۴۹	۲-۱-۶-۳- عسر و حرج زوجه
۵۱	۲-۱-۷- آیین دادرسی در طلاق قضایی
۵۳	۲-۱-۷-۲- آیین دادرسی طلاق قضایی به سبب غایب مفقودالار
۵۳	۲-۱-۷-۳- آیین دادرسی در طلاق قضای به سبب عسر و حرج زوجه
۵۵	۲-۱-۸- واحد ارشاد و امداد در کنار دادگاه‌های مدنی خاص
۵۷	۲-۱-۹- آثار طلاق قضایی در حقوق ایران
۵۷	۲-۱-۹-۱- عده
۵۷	۲-۱-۹-۲- درنصب اولاد
۵۸	۲-۱-۹-۳- در نگاهداری و تربیت فرزندان اطفال
۵۹	۲-۱-۹-۴- درالزام به انفاق

علیرغم اینکه در جوامع مختلف بر استمرار زندگی مشترک و استحکام روابط خانوادگی تاکید شده. اما شرایطی پیش می آید که امکان ادامه زندگی مشترک به دلایل مختلف مقدور نمی شود. از این جهت به ناچار طلاق اتفاق می افتد که موجب از هم گسستگی خانواده و جدایی زن و شوهر می شود.

طلاق یکی از مسائل مهم مباحث حقوق خصوصی است که در متون دینی و فقهی مفصل بحث شده و در قوانین موضوعه ایران و سایر کشورها از جمله فرانسه مطرح گردیده است.

از جمله از انواع طلاق، طلاق قضایی است. علیرغم اینکه همه ی انواع طلاق باید به اذن و حکم قاضی انجام گیرد. اما طلاق قضایی به لحاظ ماهیت و علت، متفاوت از طلاق غیرقضایی است. طلاق قضایی در فقه و قوانین ایران به صراحت مطرح شده است. ولی در حقوق فرانسه این تقسیم بندی وجود ندارد هر چند که از سه نوع طلاق در فرانسه دو مورد مشابه طلاق قضایی در ایران است. این تحقیق به دنبال مشخص کردن مفهوم طلاق قضایی، انواع و علل طلاق قضایی و بررسی طلاق های مشابه طلاق قضایی در حقوق و قوانین فرانسه است تا با مقایسه این پدیده در حقوق و قوانین دو کشور اشتراکات و وجوه تمایز مشخص شود.

تشکیل خانواده در همه جوامع بشری جایگاه ویژه ای دارد. توصیه قوانین جوامع مختلف و علی الخصوص دین مقدس اسلام به استحکام این نهاد مقدس است. علیرغم اهمیت ویژه ای که استمرار و استحکام روابط بین زن و شوهر توصیه شده، اما در مواقعی به ناچار این عقد باید گسسته شود تا مانع ضرر و زیان به

حقوق یکی از طرفین (زن و شوهر) شود (آناهید و مسعود، ۱۳۹۴: ۲). که در این صورت طلاق اتفاق می‌افتد.

برای طلاق در کتب لغت معانی متعددی ذکر شده است: از جمله رهایی، آزاد کردن، ترک کردن، واگذاشتن و... (محقق داماد، ۱۳۶۵: ۳۸۰). اما در اصطلاح شرعی و حقوقی طلاق انحلال نکاح و قطع رابطه با همسری است که در اثر عقد دائم برای زندگی مشترک برگزیده شده بود (طاهری، ۱۳۷۰: ۱۳۲ و محقق داماد، ۱۳۶۵: ۳۷۹). طلاق در اصل، ایقاع است و تفاوتش با عقد این است که عقد نیازمند ایجاب و قبول و ایقاع، عملی قضایی و یک طرفه است که به قصد انشاء و رضای یک طرف منشاء اثر حقوقی می‌شود (محقق داماد، ۱۳۶۵: ۳۷۹). طبق فقه اسلامی و قانون مدنی، طلاق دهنده شوهر است که می‌تواند برای اجرای صیغه طلاق به زن یا شخص دیگری وکالت برای طلاق دهد، و نیز ممکن است حاکم به نمایندگی قانونی از شوهر زن را طلاق دهد (صفایی و امامی، ۱۳۸۹: ۲۲۲). بنابراین طلاق حق طبیعی مرد است اما به شرط اینکه روابط او با زن جریان طبیعی خود را طی کند. جریان طبیعی روابط شوهر با زن به این معنی است که اگر می‌خواهد با زن زندگی کند از او به خوبی نگهداری کند، حقوق او را ادا نماید، با او حسن معاشرت داشته باشد و اگر سر، زندگی با او را ندارد به خوبی و نیکی او را طلاق دهد؛ یعنی از طلاق او امتناع نکند. حقوق واجب او را به علاوه مبلغی دیگر به عنوان سپاسگزاری به او بپردازد و علقه زناشویی را پایان یافته اعلام کند (مطهری، ۱۳۹۱: ۲۷۶-۲۷۵) حال این سوال مطرح است که در شرایطی که شوهر از طلاق استنکاف می‌ورزد و از سوی دیگر ادامه زندگی مشترک به دلایل قابل توجیه و قبول برای زن غیر قابل تحمل

است چه باید کرد؟ در پاسخ به این سوال باید گفت: «در شرایطی که ادامه زندگی مشترک برای زن غیرقابل تحمل باشد و شوهر طلاق را نپذیرفته و از این حق قانونی سوء استفاده کرده و در حق زن اجحاف روا دارد، فقیهان اسلامی به وی اجازه می دهند که از حاکم درخواست طلاق کند و حاکم هم شوهر را به طلاق مجبور خواهد کرد و در صورت خودداری شوهر از طلاق، حاکم، خود، زن را طلاق خواهد داد. این گونه طلاق را طلاق قضایی می نامند (علایی رحمانی، ۱۳۸۴: ۴۹). به نظر شهید مطهری طلاق قضایی یعنی طلاقی که به وسیله قاضی نه به وسیله ی زوج صورت می گیرد. لذا در صورتی که برای محکمه ثابت شود که دوام زوجیت موجب عسر و حرج است، می تواند برای جلوگیری از ضرر و حرج، زوج را اجبار به طلاق نماید و در صورت میسر نشدن، به اذن حاکم شرع طلاق داده می شود (فقیه، ۱۳۸۹: ۲).

آن چه بحث گردید مفهوم طلاق و طلاق قضایی در مقابل طلاق غیرقضایی در حقوق و قوانین ایران بود. بر اساس بررسی و تعاریف موجود برخلاف حقوق ایران که طلاق حق مرد است و در موارد خاصی زن درخواست طلاق می دهد که با مفهوم طلاق قضایی همخوانی دارد در حقوق و قوانین فرانسه طلاق حق مرد نیست و انواعی دارد که عبارتند از:

- طلاق براساس رضایت هر دو نفر: وقتی هر دو نفر، موافق طلاق هستند که یا هر دو درخواست طلاق کرده اند و یا یکی درخواست طلاق داده و آن دیگری آن را پذیرفته است.